

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolvasó szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K.-VÁSÁRHELYTŰ.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitltér sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Az őszi gabona piacz.

A nyár termel, az őszi értékesít. Vége az el-sőnek: hombárokbán a gabona; következő a második: az üzlet alakulása.

Ezért bár terményünk egy része még kün van, gazdáink most nem annyira az időjárást, mint inkább az üzleti viszonyokat lesik. Mert ez utóbbiak ép úgy tönkretelhetik számításait, mint az elemek. Nemcsak az ég arczatja határoz a gazda sorsa fölött, hanem a piacz magatartása is. Az aggodalmak csak akkor érnek véget, mikor az arany kalász valódi aranyra változik termelőink markában.

Addig pedig nagyon sokat kell a szegény gazdának kiállania. S kellett különösen az idei abnormis időjárás mellett. Jól tudjuk, hogy volt idő, mikor már-már föladdott minden reményt. Aztán megint fordult a kocka s egy késői, de végleg meg nem kését

esőzés annyira helyreütötte a csorbákat, hogy magtermésünk mennyiségileg megközelítette, minőségileg meg is haladta a tavalyit.

Eddig tehát szépen rendbejöttünk volna. A mennyiség emelkedésének része van azon körülménynek, hogy sok új terület vétetett művelés alá, a mi pedig gazdasági viszonyaink fejlődéséről tanuskodik. A minőség is nemcsak bizonyos természeti törvényektől, hanem a szakismeretek terjedésétől is függ, s örömmel jegyezzük föl a két körülményt, mint gazdasági kultúránk emelkedésének bizonyítékait.

Ámde az árviszonyok mindedig kevésbé biztatók s nem állnak arányban a termelésre fordított áldozatokkal. Mind a készáru, mind a határidőüzlet folytonos ingásban van, s az inga serpenyőjét az Amerikából jelzett árfolyamok szabályozzák.

E hó elseje óta dereng ugyan némileg a reánk nézve irányadó budapesti gabonapiacz fölött az ég, de úgy vesszük észre, hogy az árszállás az üzlet megalakulása nagyon nehezen megy.

A sok tényező közt, a mik itt tekintetbe jönnek, első helyen állnak a múlt évi készletek. Ezekből ugyan nálunk kevés volt, de annál több van még mindig Amerikában, honnan a legutóbbi időközé nagy rakományok érkeztek az ó világba. Ez a körülmény a legfőbb oka a mai gyöngye áraknak. Ehez járulnak az északamerikai kedvezőtlen pénzügyi viszonyok, mik csak a Sherman-bill elhárítása, illetőleg az államot kötelező ezüst bevásárlás megszüntetése óta kezdenek javulni. Leginkább e két körülménynek tulajdoníthatjuk, hogy az idén, bár a termés kisebb volt, az árak sokkal nyomottabbak, mint a múlt év hasonló szakában, nagyobb termés mellett voltak.

Mondanunk se kell, hogy gazdáink a mai árak mellett deficitben vannak. Számítsa

fel bárki egy hold megmunkálását, adóját és azt, a mit a mai árak mellett ereszt s meggyőződhetik, hogy gazdáink közül csak azok tarthatják meg némileg a súlyegyet, kik az egyoldalaságból már kinőttek, s több irányu modern gazdálkodás mellett, az itt szenvedett veszteségért amott nyerne némi kárpótlást.

De, fájdalom, ezek nálunk még mindig kisebbséget képeznek s így általánosságban elmondhatjuk, hogy gazdáinkra nézve ez év anyagilag éppen nem kedvező. A ki pedig viszonyainkat ismeri, az tudja, hogy ez mit jelent. Tudja, hogy ha nálunk a gazda rosszul szüretel, akkor mindenki elégedetlen, mert az egész vonalon pangás és üzlettelenség áll be.

Vajjon remélhetünk-e lényegesebb árszűkítést? Ez a kérdés foglalkoztat mindenkit. De senki sem mer, legalább a közel jövőre nézve, kedvező kilátásokkal kecsegtetni. Amerika nagy készletei későre fogytak ki, a fogyasztók pedig a kedvező árviszonyokat fölhasználták s bőven gondoskodtak szükségleteikről. A mi tehát az amerikai készletek nem apadnak, s a fogyasztók bevásárlásai nem csökkennek, tartósabb és érezhetőbb üzleti élénkség és áremelkedés nem várható.

Ez szól általában a világpiaczra.

Hogy a helyzetre a nagyított kholerahírek is nyomástól foghatnak, ezt föllesleges is mondanunk, mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy az osztrákok, s különösen a csehek ezt az alkalmat is megfogadták, hogy liszt-üzletünket visszaszorítsák s ezzel gabonakereskedésünknek is ártsanak. Erre a minduntalan megújuló magyar liszt-ellenes mozgalomra pedig részünkről az volna méltó felelet, ha az osztrák fércz-iparuk mellőzésén kívül, a gabonakereskedelem központját Bécsből Budapestre hoznák át, mint a hogy ezt a gabonatermő Magyarországra súlyos méltán hozná magával. Az ide,

A „Székelyföld“ tárczája.

Egy ritka ember.

(Életrajz.)

Írta: Barthali János.

Elek bátyánk nevezetes ember volt a Királyhágó tövében elszórt falvak lakói előtt.

Nem azért, mintha valami világra szóló hősi cselekményt követett volna el. Oh, nem. Még a diós szabadságharczban résztvétellel sem gyanúsíthatja őt az ösökre büszke utókor, mivelhogy ő kegyelme a Meszes hegység egy titkos barlangjából kísérté figyelemmel a zavaros idők folyását, s ha aztán történetesen felhatott fűléihez a távolban dörgő érc-szörnyetegeknek végítélet hirdető bömbölése, behuzta magát rejtékelyébe mélyen, s ki nem mozdult onnan, míg a csatazaj el nem halt oda lenn a völgyekben.

És mégis híres egyéniség egész haláláig.

Elek az arról volt nevezetes, hogy a kádencziának nagy kedvelője vala, hogy azokat más ember fia írta meg, s hogy aztán ő is meg-meg próbálkozott néha napján a kinrímek faragásával, azt megint a költői mániában szenvedő kor szellemének tulajdoníthatjuk.

Mint szenvedélyes könyvgyűjtő tul tett valamennyi honi ódondáson. Annál inkább örült

mentül régibb művet fedezhetett fel a vidéken, melyeket szorgalmasan össze is vásárolt, letennek legyen bár azok füsttől és pókhálótól az olvashatlanságig beburkolva, csakhogy, primo: verseket s „jeles mondás“-okat tartalmazzanak és secundo: eldobott, lomtárba hányt, hasznavehetlen kalendáriumok voltak azok. Az újabbkori e fajta munkákat szívéből gyűlölte. Azok nem elégitették ki tudomány (!) szomjas lelkét.

És a sok ócska naptár „jeles mondás“-ait könyv nélkül tudta az öreg ur. Nem történt vele, vagy körülötte olyan esemény, a melyre rögtön egy versbe szedett prófétai mondással ne felelt volna.

Költőink közül csak T. Mihály birta megnyerni tetszését. De nem azért ám, mintha talán a versei tetszettek volna neki. Korántsem. Sokkal nehezebb ember volt ő annál, hogy azokat megértse. Hanem a költőnek abba a szójátékába volt bele bolondulva, melylyel a kecskemétieknek felelt, mikor azok a jámbor czíviszek a papiszékre meghívták: „A hanvai pap hanvai Hanván fog-nak elhamvadni.“

A jámbor öreg holta napjáig szívéből sajnálta, hogy e „jeles mondás“ tulajdonosával kebel-barát nem lehetett.

A koszos költő már régen a sirban porladozott. A közel múlt orosz-török hádjárat óta pedig évek tünnek a semmiségbe. És uram bátyám,

e fontos eseményekről még semmit sem tud vala azon menthető oknál fogva, hogy sem társaságokba nem járt, s mivel lapokat sem olvasott, a politika iránt példásan egykedvű maradt. Csak a kalendáriumbeli buvárlatok képezték egyedüli tudományos foglalkozását.

Igy történetelt meg aztán, hogy amint egy hideg decemberi napon kedves oldalbordája, a Sári a városból haza jött, nem várt meglepetésben részesítette férje urát azzal a két darab régi újsággal, a melybe a boltos jó fajta füstös sajtának rejti el barnapiros ábrázatát.

Az egyik nyomtatvány történetesen a nagy költő haláláról emlékezett meg, míg a másik a balkáni véres harcokról közölt egy rémes jelenetet.

Elek bátyánk e percztől kezdve kedvet kapott a politikához.

A következő napi posta járat már magával vitt egy terjedelmes levelet tőle egyik napilap szerkesztőjéhez, melyben igen szépen megkérik az az érdemes ember, hogy ha már el nem fogytak volna becses lapjának jelen évi számai, az elűtől az utolsóig egy summában utánvételi megjelöléssel, Kádencziás Elek czim alatt, különös tekintetlén azon numerusokra, a melyekben a nagy halottokról és a muszka háboruról van említés téve tel — expedálni ne terhelhetnék.

(Vége következik.)

nemzetközi gabonavásár silány lefolyása is azt bizonyítja, hogy Bécs csak erőltetett központja a gabonaforgalomnak.

De a mit sokszor hangzottunk, meg kell változtatnunk gazdálkodásunk irányát. Az egyoldalú magtermelésről gazdasági iparra és mives iparra kell átmennünk. Sok nyersterményt viszunk ki, mit aztán feldolgozott állapotban jó drágán vásárlunk vissza. Ilyen például a gyapjú, melyért kelme alakjában talán leggyöbbszet adunk ki. Mig ellenben, ha itthon dolgozhatnók fel, a gazdák és iparosok nagyrésze boldogulna a birka és juhtenyészéssel, illetve a fonó és szövő gyárakkal, s a fogyasztó is hazai terményért adná ki a pénzét. Hát az idegen sajtóból mennyit fogyasztunk? Hát a külföldi selyem mennyi pénzünket nyeli el? Más irány mellett termelhetnénk oly cikket, melyekkel a behozatalt apaszthatnók és a kivittelt biztosabban és jövedelmezőbben eszközölhetnók. A magtermelés mellett a magyar gazdának semmi vagy édes-kévs a haszna. S hogy mégis ezt üzi, a hagyományos megszokáson kívül annak tulajdonítjuk, hogy szakintézetek nem fordítanak elég gondot arra, hogy az új nemzedék modern nézeteket és jobb irányt vigyen a gazdaságba.

Mert bizonyos, hogy előbb új gazdákat kell nevelni, ha új gazdasági rendszert akarunk teremteni.

A képviselőház első ülése. A képviselőház a nyár-szünet után első ülését f. hó 25-én tartja.

Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, már ez ülésen szándékozik előterjeszteni a teljesen kész jövő évi költségvetést, terjedelmes exposé kíséretében, mely egyúttal felvilágosításokat fog adni a valuta-kérdés jelen állásáról. Egyidejűleg a költségvetéssel a befejezett 1892. évi zárszámadásokat is a képviselőház elé terjeszti a miniszter.

Az új hadügyminiszter. Kriegerhammer lovassági és krakkói hadtestparancsnoknak közös hadügyminiszterre kinevezése csak e hó végén fog bekövetkezni, mert bevárják a hadgyakorlatok befejezését.

A király a honvédségről. A király a hadgyakorlatok befejezésével maga köré gyűjtve Baross-ben a tábornokot, megdicsérte első sorban a lovasságot, azután a gyalogságot s végül a tüzérséget. Különösen kiemelte, hogy a két előbbi fegyvernemmel a honvédség dícséretes buzgalmat fejtett ki, s nem várt ügyességet tanúsított.

Pável püspök fegyelmi ügye. Pável Mihály nagyváradi gör. kath. püspök fegyelmi ügyében a kormány felkérésére Vasary hercegprímás már meg is indította a vizsgálatot, s előterjesztését még e napokban megteszi.

A „Tribuna“ pöre.

Kolozsvár, szept. 12.

Alig néhány napja, hogy a kolozsvári sajtóbíró-ság letárgyalta a hirhadt Replika-pört, s ime ismét egy újabb oláh politikai sajtóperhez fogtak hozzá. A Tribuna múlt évi 266. számában „Politikai visszapillantások“ cím alatt egy véresszájú cikk jelent meg, mely a román tulzók ismert gyűlöletes hazugságaival lázít a magyar nemzetségre és az egységes magyar állameszme ellen. A Replika kiválóbb szakaszainak tónusában beszél ez a cikk a barbár magyarok erőszakoskodásairól és a szegény román nép ellenében elkövetett zsarnokoskodásairól, nem feledvén el természetesen megemlíkezni „a pokoli kisdödővadász“-ról, rettenetes szavú magyar főrendiházi tagokról és egyéb borzasztó magyar emberekről és dolgokról sem. Ezért a cikkért emelt vádat a kolozsvári kir. ügyészség a Tribuna szerkesztősége ellen, mivel hogy a cikk íróját, magát fölfedezni nem sikerült.

A vád alapját a nemzetiség elleni gyűlöletre-izgatás vétsége képezi. A vádlottak száma öt. A tárgyalás lefolyásáról a következőkben tudósítunk:

A „Tribuna“ pöre reggel kilenczkor kezdődött. Jelen vannak: Szász Béla bírósági elnök. Birák: Becsek és Reinbold. Közvádó: Lázár Aurél. A vádlottak Brote kivételével jelen vannak, u. m.: Septimiu Albin, Baltés, Dordea és Russu Sirianul. Vádlottak nem élnek visszavetési jogukkal, mert nem ismernek senkit. Szerintök politikai ügyről van szó, melyben magyarok ítélnék saját ügyükben. Közvádó sem él visszavetési jogával; megjegyzi, hogy itt magyar honpolgárok ítélnék magyar honpolgárok felett, nem pedig magyarok oláhok felett.

Elnök ama kérdésére, hogy Baltés nevezze meg, hogy az inkriminált cikket ki írta, azt mondja vádlott, hogy elfelejtette, s hogy saját elhatározásából tette közzé. Elnök ama kérdésére, hogy hogyan jutott a kéziratához, kijelenti, hogy a kéziratot a szerkesztőségben találta. Nem tudja, ki küldte, elfelejtette. Septimiu se tudja, hogy ki a cikk szerzője. Csak azt tudja, mit ő maga ír. Septimiu azt se tudja, hogy Brote akkor nap a szerkesztőségben volt-e. Septimiu nem vállalja el a cikktől a felelősséget.

Vádlottaknak semmi előterjesztésük sem lévén, — elnök befejezi a bizonyítási eljárást.

Következett a vádbeszéd. Lázár Aurél dr. kir. ügyész háromnegyed három órakor kezdett hozzá nagyszabású vádbeszédéhez, mely egy egész óra hosszat tartott.

A vádbeszéd után Stefanovits beszélt Baltés védelmére. Tagadja, hogy az inkriminált cikkből ki lehetne venni a magyarság elleni gyűlöletet; kijelenti, hogy a kormány a nemzetiségi törvényt nem veszi tekintetbe; vádolja a magyar sajtót is. A románok védőt beszéde után megéljeneztek.

Utána Albinu Septimiu beszélt, ki mindjárt kijelentette, hogy volt már szerencséje tömlőczen ülni. Minél inkább terrorizálják a nemzetiségi sajtót, annál hevesebb lesz az. Ha az esküdtszék hiszi, hogy ha elítélheti, a magyar fajnak dícsőségére lesz, ám ítélik el őket.

Vonovits is vádolja a sajtót egyoldalúsággal s panaszolja, hogy nincs román főispán. Az igaztást tagadja, s Albinu felmentését kéri.

Russu másfél óráig beszélt. Beszédébe bele-vonta a király beszédjét is, mi ellen a közvádó leghevesebben tiltakozott.

Ezután Pap ügyvéd beszélt, szintén erősen tagadva az igaztást.

Lázár dr. nagyhatású replikája után Stefanovics, Albinu, Vanovics és Pap válaszszal éltek s még egyszer megkísérlették kiforgatni a kir. ügyész frappans argumentumait.

Éjjel tizenkét órakor elnök a vitát bezárja és a per anyagát, valamint a tárgyalás lefolyását ki-merítően reasummálja.

Ezután felolvastattak a kérdések, melyre az esküdteknek válaszolni kellett. Jegyző felolvasta továbbá a büntető törvény megfelelő szakaszait.

Az esküdtek ezután visszavonultak. Három-negyed órai tanácskozás után a jury (1/2 órakor) ismét megjelenvén, az esküdtek főnöke: dr. Farkas Gyula egyetemi tanár a következő verdiktet hirdette ki:

1. Az inkriminált cikkben előforduló kifejezések foglalnak-e magukba a 172. §-ba ütköző nemzetiség elleni gyűlöletre izgatást?

Felelet: 12 igen.

2. Az illető cikk közlésében Baltés András mint tettestárs részes-e vagy nem?

Felelet: 11 igen; 1 nem.

3. Vétkes-e Baltés András, vagy nem?

Felelet: 11 igen; 1 nem.

4. Albinu Septimius részes-e a cikk közlésében, vagy nem?

Felelet: 10 igen, 2 nem.

5. Albinu Septimius vétkes-e, vagy nem?

Felelet: 10 igen, 2 nem.

6. Russu János részes-e a cikk közlésében; igen vagy nem?

Felelet: 10 igen, 2 nem.

7. Vétkes-e Russu János, vagy nem?

Felelet: 10 igen, 2 nem.

8. Dordea Sándor részes-e a cikk közlésében, vagy nem?

Felelet: 8 igen, 4 nem.

9. Vétkes-e Dordea Sándor, vagy nem?

Felelet: 8 igen, 4 nem.

Lázár Aurél kir. ügyész tette most meg indítványát a büntetés mértékére nézve.

Stefanovics védő kijelenti, hogy miután az esküdtszék az egyetemleges szerzőség alapján ítélt, szerinte lényeges hibát követett el. Kéri tehát a törvényszék, hogy a tárgyalást felfügessze és az ügyet új esküdtszék elé vigye. Vanovits és Pap védők hozzájárultak a kéréshez.

A bíróság most visszavonult és elnök 1/3 óra-kor hirdette ki az alábbi ítéletet:

Az esküdtszék határozatának megsemmisítésére vonatkozó kérést a bíróság elveti, a vádlottakat a verdikt alapján bíróság is vétkeseknek mondja ki és elítéli:

Baltés Andrást 1 havi államfogházra és 30 frt pénzbüntetésre.

Russu Jánost 2 havi államfogházra és 50 forint pénzbüntetésre, mely 5 napi államfogházra változtatható át behajthatatlanság esetén.

Albinu Septimius 3 havi államfogházra és 100 frt pénzbüntetésre, esetleg még 10 napi államfogházra.

Dordea Sándort 14 napi államfogházra és 20 frt pénzbüntetésre, esetleg még 2 napi államfogházra.

Elmarasztaltattak a vádlottak 170 frt pénzbüntetésben és az ítéletnek a Tribunalban való közzétételében.

A vádlottak képviselői semmisségi panaszt jelentettek be; a közvádó megnyugodott az ítéletben.

A tárgyalás fél 3 óra után ért véget.

Különfélék.

— **Időjárásunk** a lehető legkedvezőbb. Kaptunk egy kis esőt a héten, mely a gazda közönségnek épen kapóra jött, ezután meg ismét pompás meleg napok jöttek. Csak egy baj van, hogy az éjlelek példátlan hidegek, úgy hogy nap-nap után dértől tarthatunk.

— **Zászlószentelés.** Kézdi-Vásárhely város nagy fényvel szándékozik az önként. tűzoltó-egyesület zászlószentelését megünnepelni. Szombaton kora reggel megjelentek a nemzeti szintű zászlók a házak fedelén és ablakaiban s az utcák mindenfelé ünnepies színt öltöttek. Már készen van a díszes sátor a piac közepén, hol az új zászló fel fog szenteltetni. Estére megérkeznek a küldöttségek s a vendégek s vasárnap egész napon egymást érik a különböző ceremóniák. Az a nagyszabású program, mely ezen alkalomra készült, nem csak elég, de sok is egy napra s a ki mindenben részt akar venni, szombaton estétől hétfőn reggelig elfoglalhatja magát. Mi őszintén örvendünk, hogy a derék egyesület végre eljutott azon pontig, hogy eddigi működését egy ily szép ünnepélyvel koronázhathatja meg.

— **A kholera** országszerte csökken. Az utóbbi hivatalos kimutatás szerint az egész ország területén 14 községben fordult elő szörványosan 13 gyalos megbetegedés és 14 halálozás.

— **Két medvét** lőtt meg Kondra György, zabolai legény a kovászai erdőn, kedden. Alig négy nap alatt három kárteker állat pusztult el biztos keze által. Ez utóbbiakat duplacsövű fegyverének egy lövéssel terítette a porba a derék vadász, a ki méltán megérdemelné az anyagi elismerést az érdekelt gazdaközönségtől.

— **A tor vége.** Egyik tor, e másikat eredményezte Oltseem községében szeptember 11-én. A még nem-mely helyeken szokásos torból, egy cigány sereg bepálinkázva a kocsmába ment; ott pálinkát vásárolva az országuton kedélyesen folytatták a torozást. A pálinka hatása azonban egyszerre nagyot fordított a kedélyek állásán: civakodás és később verekezés fajlta. Mihály Samu, ki szekely származású, de házasság folytán cigányok közé vegyült, felettük érezvén magát, hatni akart rájuk, miért ezek ötletet kezdetek, fején több sebet ejtettek. Mihály Samuban erre a katona és szekely virtus felébredt, elővette a bicskát és leghatalmasabb ellenében Alizia Bisziókba szurta. A szúrás kényes helyen talált, Alizia azonnal földre terült és vére elfolyva pár óra alatt meghalt. Most már készülhetnek a másodikkor. Mihály Samut letartóztatták és bekísérték a sepsi-szentgyörgyi bírósághoz.

— **Oláhok forrongása.** Az a két század katonaság, mely a belényesi főszolgabíró, Beliczay János távirati kérelmére Nagyváradról külön vonaton ment Belényesre, a hírneves román fészek, Pável püspök fiók-székhelyére: megtette a hatását. A belényesi és környékbeli oláhságnak elment a kedve Sándor özár nevenapját a magyarok fejének beverésével ünnepelni meg. Semmiféle kihágás nem történt. A vidék fanatikus néptribunjai szépen a süton csücsültek. A főszolgabíró és a vidék kisszámú lakossága azonban méltán tart attól, a mint a katonaság kihuzza a lábát Belényesből, az állapot ismét aggasztóvá válik. A megye központján jól tudják, hogy Belényes és vidékén az oláhság hangulata már évek óta a lehető legrosszabb a magyarsággal szemben, s hogy ez mindenre, csak jóra nem fog vezetni; ez okból a megye legközelebbi közgyűlésén indítványt tesznek, hogy Belényesen állandóan állomásozzék egy-két század katonaság. Föl kell tenni, hogy a vármegyének nagyon is jogos kívánsága elől a katonai körökben nem fognak elzárkozni.

— **Marosvásárhelyi romantikája.** A székely fővárosban, az utolsó tíz nap alatt négy szerelmi öngyilkosság történt. Ez már hozzá tartozik a székely főváros őszi hangulatához. Legutóbb Olajos Mihály marosvásárhelyi cipész nyult a revolverhez s szerelemföltétből előbb fiatal feleségét, aztán magát ölte meg. Olajos mindjárt meghalt, felesége még vívódik a halállal.

— **A győriek üdvözlöte.** A „Replika” póre alkalmából a győriek is nagy érdeklődéssel olvasták Jeszenszky Sándor főügyési helyettes vádbeszédjét, s Kiss Ferencz városi főjegyző Szócs Arpád tanácsossal a következő üdvözlő táviratot küldték hozzá Kolozsvárra:

„Jeszenszky Sándor főügyési helyettes urnak Kolozsvárott. Hatalmas vádbeszédje mint vészharang zugása hatott el hozzánk s fellázdott nemzeti érzületünk méltó megvetéssel sújtja a hazaárulókat. Üdvözlőjük a bátor harangozót és sikert kívánunk az általa felvett küzdelemhez.”

A táviratra aztán pár nappal később megérkezett Jeszenszky felelete, mely így hangzik:

„Nagyságos uram! A „Replik” tárgyalása alkalmából hozzám intézett gratuláló táviratért fogadja, eddig csupán gyengékedsem miatt késett, köszönetemet. A legnagyobb örömömre szolgál tudni, hogy igaz meggyőződéssel mondott szavaim viszhangra találtak a hazafias magyar intelligenciánál. Elismerése legszelb jutalmam. Halás köszönettel maradtam igaz tisztelője Jeszenszky Sándor.”

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** köztudomásra hozza, hogy a Romániába szállítható összetett gyógyszerzek jegyzékét az érdekeltek a kamara irodájában megtekinthetik.

— **Borkereskedők figyelmébe.** A filoxera pusztítása következtében a borkereskedők, a kik annak előtte tömegesen látogattak el Verseczre, most abban a véleményben vannak, hogy ott borkészletek többé nincsenek s ezért az ottani pincéket ritkábban keresik fel. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy Versecz város közigazgatási bizottságának jelentése szerint e vélemény nem felel meg a valóságnak, mert ott még mindig vannak pincék a melyekben még 1000 hektolitert is tulihaladó jó minőségű bor fekszik.

— **Csatár Zsigmond,** az képviselőháznak az elmúlt ciklus üléseiből országosan ismerkedélyes alakja — e hó 12-én délután meghalt. Ötvenhat esztendőlt s ez alatt az idő alatt a legviszontagságosabb pályát futotta meg, de humora sohasem hagyta el. A képviselőház ülésein Csatár gyakran megneveztette a honatyákat önkénytelen humorával. Voltak élezei, a mik ép úgy sikerültek neki, mint a csongrádi választás. Csongrádot több ízben s később Czeglédet, sőt legutóbb Gyula városát is képviselte az országgyűlésen. A nép nyelvén a nép szívéhez tudott szólni s szónoklata hatásának kedvéért a legválogatatlannabb rhetorik eszközöket is szívesen használta. Választói között maga járt-kelt, vitakozott s legtöbbször függetlenségi és 48-as programot emlegetett. A beszédben kifogyhatatlan volt s a közigazgatás álmósítása kérdésében folytatott viták alatt gyakran tett szolgálatot az ellenzéknek az ülés vége végig beszélésével. Egyideig érvelt; ha az érvek-

ből kifogyott, mesélt; ha a meséi is elfogytak, Petőfiből vagy Aranyból, néha pláne Vörösmartyból szavalt s közbe-közbe könyezett is, ha a szükség úgy hozta magával. Legutóbb a képviselőválasztásoknál több helyen kisebbségben maradt. Visszavonult tehát és ügyvédséget folytatott, csak nagynéha látogatva el Pest megye közgyűléseire egy-egy interpellációval. Mintegy hat héttel ezelőtt vérmegézés következtében megbetegedett s állapota napról napra rosszabult. Az az önkéntelen humor, a mely jobb időkben elválhatlan tartozéka volt, a halál óráiban, sőt még azután is vele maradt. Csak e napokban érkezett a hír, hogy ő, a ki egész életén át agglegény volt, a halálos ágyon formászerint egybekelt gazdaszszonyával.

— **A kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó egyesület** folyó évi szeptember 17-én tartandó zászlószentelése alkalmára folytatólag a következő egyletek és egyének küldöttek a tűzoltó egylet parancsnokság akezehez szíves adományokat: Balogh Gyula ur 10 frt, Gillyén Arpád százados ur 10 frt, Csizmadia társulat 10 frt, Kovács Dániel főparancsnok ur 10 frt, Sinkovics Ottó ur 10 frt, Tompa Miklós alispán ur 10 frt, Ponori Ponori Sándor k. törv. elnök ur 10 frt, Kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár 10 frt, Kézdi-Vásárhely város 25 frt, Kölonthe László ur 5 frt, Benedek István ur 5 frt, Dávid Antal ur 5 frt, Bajkó Barabás ur 5 frt, br. Szentkereszthy Iréne 5 frt, id. Tóth István ur 5 frt, ifj. Tóth István ur 5 frt, Tóth Lajos ur 5 frt, Kereskedő ifjak társulata 5 frt, Fejér Antal 5 frt, ifj. Bándy István 5 frt, Benkő Sándor szeszgyáros ur 5 frt, Ince István mérnök ur hat frt, Barabás Gyula ur 2 frt, ifj. Jancsó Mózes nyomatulajdonos ur 5 frt, Benkő Gyula könyvelő ur 5 frt, Gym. tanári kar 5 frt, Sáska Antal ur 5 frt, J. ncsó Géza gyógyszerész ur 5 frt, Molnár Józsiás országgyűlési képviselő ur 5 frt, Kovács Ferencz gyógyszerész ur 5 frt, dr. Szentpéteri Bálint ur 5 frt, Zayzon Lázár ügyvéd ur 5 frt, Y. 1/2 k. D. 1 frt, Kovács János gabonakereskedő ur 5 frt, Balogh János ellenőr ur 3 frt, Benkő István Sándor ur 5 frt, K. Csizsár József ur 5 frt, Dávid Gyula ur 5 frt, Benkő Pál könyvelő ur 5 frt, Török Bálint ur 5 frt, ifj. Dézsi Bálint ur 5 frt, Kézdi-Vásárhelyi minorita társház 5 frt, Novák Sándor ur 2 frt, Szócs Dániel őrnagy ur 5 frt, Zalavári Béla ur 2 frt, Kézdi Vásárhelyi tanítói kör 3 frt, Pap Adolf ur 3 frt.

— **Magyarország városai.** Minden modern nemzeti politika arra törekszik, hogy az ország kulturájának, iparjának, kereskedelmének ne csak egy központja legyen, hanem a főváros mellett az ország nagyobb városai teremtsenek o centrumot, a melyben élet pezsgessen, a mely irányt szabjon egész környékének. Magyarország városai, dicséretes buzgalommal versenyeznek, hogy társadalmi vagy politikai uton egy arányban fejlődjenek a fővárossal, hogy a megyék fővárosai a szölegiazabb értelmében fővárosok legyenek, a melyek magukba gyűjtik az erőt, a képességet, a talentumot, a melyek erkölcsi és anyagi tökéjét. Különösen fontos ez a jelenség most, a mikor a magyar nemzet a hont foglalatás ezredik évfordulóját, a millenniumot készül megünnepelni. A városok mutatják majd az ország igazi képét, fejlődésük lesz a mi energiánk fényes bizonyítéka. De vajjon ki ellenőrizheti a városok polgárainak lázas, de zajtalan munkáját, hogyan ismerheti meg Budapest, az ország szíve a keletkező apró fővárosok képét, mi ismerteti meg a városokat egymással, hogy jótékony, eleven áramlat lüktessen mindenütt, a hol munkás kezek dolgoznak a jövő demokratikus Magyarország megeremtésén? A Pesti Napló vállalkozott arra a nehéz, de szép feladatra, hogy az ország városait a magyar közönségnek bemutassa. Időközönként egy-egy magyar város kimerítő monografiáját közli, nem annyira a város történetét írva le, mint inkább jelenlegi képét, eleven, szemléltető formában, hogy a monografia egyszerűs mind kellemes olvasmány is legyen. Bemutatja a városok kulturális intézményeit, egyesületeit, hatóságait, iparát, kereskedelmét, irodalmát, embereit és társadalmát, egyszerűval értékét és szerepét az ország életében. De kiterjednek a Pesti Napló monografiái azokra a kívánalmakra is, amelyeket egy-egy város polgársága érez s felhívja a városok érdekeinek megvédésére, jogos követelményeik kielégítésére, pártfogásukra és támogatásukra a kormány figyelmét. A közönség nagy szimpátiával kíséri a Pesti Napló vállalatát s figyelmével, érdeklődésével munkájában elő is segíti. Talán még soha egy magyar újságot se támogatott a közönség olyan feltűnő módon, mint a Pesti Naplót, amióta formát cserélve, tartalmával és szellemével a magyar sajtó dominálja. Ezt az érdeklődést és támogatást megérdemelné, lesz ezután is főszékhelye a Pesti Naplónak. Felhívjuk olvasóinkat lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

RÖVID HIREK.

— **A madridi rendőrség** ujabban ismét több anarkistát fogott le. Számos dinamittöltényt foglaltak el. — **Színészek párba.** A szarvasi színtársulat két tagja, Halasi Béla és Szilágyi Vilmos kardpárbaft vívtak, melyben Szilágyi súlyosan megsebesült. Halasi sértetlen maradt. A párbajra heves összeszólalkozás adott okot. — **Földrendés.** Törösvárott és vidékén e hó 10-én reggel 5 órakor néhány másodpercig tartó erős földrengés volt. — **A szőlőfürt halottja.** Orosházán Hajdu János egy szőlőfürtöt evett és nyomban meghalt. Híjdt egy erősen permetezett szőlőfürt vitte a sirba, mert az orvos rézgálicmérgezését konstatait. — **Kirabolt közszégi pénztár.** A temesmegyei Vattina közszeg pénztárát a múlt éjjel kirabolták. A pénztárban 852 frt adópénz volt. — **Az önérték.** Gyulán Szabó István téglagyári munkás azért, mert társai egy óra eltovajlásával vádoltak, annyira elkéseredett, hogy a gyulai vásártéri kutba ugrott. Holttestét másnap találták meg. — **Tűz az örültek házában.** A filadelfiai örültek házában tűz ütött ki. A lakók közül sokan elpusztultak.

Nyílt tér.*

A helybeli „Székely Híradó” folyó évi szeptember 14-iki számában „Törvényszéki csarnok” cím alatt egy közlemény jelent meg. Hogy írja, ki legyen — nem tudom. Annyit azonban sejtek, hogy valami dühös ellenségem s nem válogatja meg az eszközöket, melyekkel ellenem tór.

Hogy a „Székely Híradó” e cikknek helyet adott, kissé bámulok, mert alapelveül kezdettől ast hangoztatta, hogy a személykedésnek helyet nem enged.

A káröröm is emberi tulajdonság s ugylátszik, vannak emberek, kik a humanizmussal megegyezőnek tartják ilyet nyilvánosan is kifejezni. A cikkíró ur tomboljon örömeiben, ha úgy tetszik, de ne higgye, hogy izetlen élezelődései rám valami nagy hatást tesznek. A legyekről régóta tudom, hogy halálos sebet nem ejthetnek.

Feltűnt öltözékem s magatartásom! Mélt? Én megelőzőleg is ugy ruházkodtam és viselkedtem. Tán azért szurt szemet, mert a cikkíró ur elvárta a meghunyászkodást, a csuszás-mászást? lehet, mert „similis simili gaudet”.

Valószínűleg vannak, kiknek cikkével hizelegni akart; de öröme ismerjen határt. Gondolja meg, hogy a tisztességnek, a humanizmusnak is vannak követelményei. Gondolja meg azt is, hogy „nem mind arany, a mi fénylik” s főleg, hogy nem jogérvényes ítélet alapján beszél.

Aztán végül a „Székely Híradó”-nak is egyet-mást juttasson eszébe hangoztatott elveiből.

Az érdekeltek.

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknék közvetlenül szállít:** fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Háromszékvármegye alispánjától.

Szám 12699.

1893.

Arlejtési hirdetmény.

A nyén-bodza krásznai hadászati fontos-ságú megyei közut 46—47 ki öméter szakasza között építendő kettős utkaparóli háznak, 1190 frt 46 kr összeggel leendő felépítésére 1893. évi szeptember hó 22-ik napjának d. u. 3 órájára a vármegyei jegyzői hivatali helyiségében tartandó, zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlatokat, a tárgyalási nap déli 11 óráig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő, az egységi árból leengedő százalék számával és betűvel.

A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyújtandók be, az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek öt száztozlíja, mint bántpénz csatolandó.

A feltételek az árelemzés, árjegyzék és műszaki leírással együtt a jegyzői irodában, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

S.-Szentgyörgyön, 1893. szept. 14-én

Tompa Miklós
alispán.

Legjobb óvszer a kholera és egyéb fertőző betegségek ellen.
A nm. m. kir. belügyminiszterium 8476/93. számú körrendeletével ajánlva.

Tökéletes fertőtlenítés!

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klozettek! Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék be-
rendezések kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

MAGYAR TÖZEG- ÉS MŰTÁRGY-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Igazgatóság: BUDAPEST, ZRINYI-UTCA 3.
Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tőzegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára. KÜLÖNLEGESÉG: emberi- és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási- és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az IGAZGATÓSÁG.

Sz. 5505.—1893.

Árverezési hirdetmény.

K.-Martonos község tulajdonát képező, annak 40 sz. tljkvében 2756. hr. sz. Csereoldalon levő 14 hold 750 □ öl erdős terület, valamint az ugyanazon tljkvben 2757. hr. sz. alatt 1 hold, 400 □ öl területen levő legelő, a vármegye törvényhatósága által szabályszerűleg jóváhagyott és jogerőre

emelkedett községi határozat folytán. nyílt árverésen eladandó lévén, az árverést **f. évi október hó 3-án d. e. 10 órára** a helyszínére ezennel kitűzöm.

Részletes feltételek a községi előjáróságnál tudhatók meg.

Miről vásárolni akarok ezennel értesítenek.

K.-Vásárhely, 1893. szept. hó 7-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

BRASSÓI PORTLAND-CZEMENT-GYÁR

ajánl a legkitűnőbb minőségű

PORTLAND- ÉS ROMAN-CZEMENTET

bármely vasuti állomáshoz szállítva nagyon olcsó árban.

Kézdí-Vásárhelytt kapható:

K. Csiszár József urnál.

Előfizetési felhívás!

A

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legértelmesebb és legszebben kiállított napilap, megjelenik minden reggel legalább 16—24 oldal és délután 4—8 oldalnyi terjedelemben, fölívágva és lapjai egymásba ragasztva.

A Pesti Napló főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. Abrányi Kornél.

Felölös szerkesztője:

Barna Izidor.

A Pesti Napló szerkesztősége maga köré gyűjtötte az ország legjelesebb újságíróit.

A Pesti Napló bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frissek, eredetiek és a legmegbízhatóbb forrásokból erednek. Ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitűnő szakírók szerkesztik. Bel- és külföldi tőzsde rovatát mindig legpontosabbak és legmegbízhatóbbak.

A Pesti Napló legközelebb egy rendkívüli érdekes regény közlését kezdi meg. A Pesti Napló minden hónapban 2 városnak a monografiáját közli, mely örökös irodalmi becses bir és az előfizetők, a kik ezeket összegyűjlik azok Magyarország városainak hű történetét bírják.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK!

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán pontosan házhoz juttatva,

az esti lap küldése nélkül:

Egész évre . . . 14 frt — kr. | Negyed évre . . . 4 frt 50 kr.
Fél évre . . . 7 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Egész évre . . . 18 frt — kr. | Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.
Fél évre . . . 9 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre . . . 18 frt — kr. | Negyed évre . . . 4 frt 50 kr.
Fél évre . . . 9 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 frt — kr. | Negyed évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 10 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 70 kr.

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogad előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára, 2 frt 30 krral.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.
Budapest, Ferenczyk-tere, Bazárépület.